

Vstoupíme do Tutanchamonovy hrobky

Milovníci starověkého Egypta se mohou těšit. Ve čtvrtek 18. května začíná v Regionálním muzeu města neobvyklá výstava s názvem „Kouzlo objevování. Od hieroglyfů k Tutanchamonovi“.

Edukační výstavu připravil Český egyptologický ústav k loňským výročí 200 let od rozluštění hieroglyfů Jeanem-Françoisem Champollionem a 100 let od objevu Tutanchamonovy hrobky v Údolí králů Howardem Carterem.

Uvidíme svítící kopii Rosettské desky, seznámíme se s vývojem egyptského písma i s postupem, kterým ho Champollion rozluštil, vstoupíme do makety Tutanchamonovy pohřební komory a pronikneme do tajů mumifikace.

Výstavu doplní repliky plastik egyptských božstev, které Žďáru zapůjčilo Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur. Chybět nebudou ani různé interaktivní prvky pro malé i velké, mezi nimi třeba zkouška psaní hieroglyfickým písmem.

Slavnostní vernisáž se koná ve čtvrtek 18. května od 17 hodin. Právě na tento den připadá Mezinárodní den muzeí, který se slaví od roku 1977.

Jak pro ŽN uvádí městský historik Miloslav Lopaur, stane se tak za přítomnosti odborníků na antropologii z obou jmenovaných ústavů. „Přítomny budou dvě egyptoložky původem z Vysočiny, první z nedalekých Škrdlovic a druhá z Třebíče,“ dodává muzejník.

Jak popisuje, již koncem dubna začnou na Tvrzi stavět „Tutanchamonovu hrobku“, takže návštěvník pocitově vstoupí do jejího prostoru.

Výstava tak bude doplňkem školní výuky, ale i zajímavým zážitkem pro příznivce dávného historického období.

„Egyptologii se bude věnovat i Muzejní noc na žďárské Tvrzi ve dnech 9. a 10. června. Tématem bude objevování Egypta,“ naznačuje Miloslav Lopaur.

Co je Rosettská deska

Jde o fragment staroegyptské kamenné stěly se třemi variantami téhož nápisu.

Pro řadu z nás je možná překvapující, že počátky vědeckého výzkumu starověkého Egypta jsou spojeny s egyptským tažením Napoleona Bonaparta. Počátkem července roku 1798 se u Alexandrie vylodila Napoleonova armáda, aby dobyla Egypt a přehradila Britům cestu do Indie. S armádou putovalo i 151 vědců z nejrůznějších oborů v rámci vědecké a umělecké komise.

Deska se nazývá podle francouzského názvu města Rosette, dnešního Ar-Rašídu při ústí Nilu. Zde ji 15. 7. 1799 objevil při hrabání zákopů důstojník Napoleona dělostřelce Pierre-François-Xavier Bouchard.

Hieroglyfy na Rosettské desce se podařilo rozluštit Jeanu Françoisi Champollionovi za použití konfrontace tří znakových verzí. Je tak pokládán za zakladatele moderní egyptologie.

Deska je od roku 1802 uložena v Britském muzeu v Londýně, protože ji v roce 1801 Angličané ukouřili s francouzskou kapitulací zbytku expedičního sboru. -lko-

TUTANCHAMONOVA zlatá maska.

Zdroj: www.starovekyegypt.net

EDUKAČNÍ imitace faraonovy pohřební komory.

Zdroj: Regionální muzeum na Tvrzi

Expert na Egypt vychodil školu ve Žďáře

Jaromír Málek, profesor univerzity v Oxfordu a někdejší správce egyptologického archivu Griffithova ústavu, se před 80 lety narodil v Příbyslavi a vychodil žďárskou jednatiletku.

■ Lenka Kopčáková

Mezinárodně uznávaný odborník Jaromír Málek přes 60 let zkoumá egyptské umění, od prehistorických počátků a doby faraónů až po dobytí Egypta Římany.

Od konce 60. let 20. století působí ve Velké Británii a během své kariéry byl i prezidentem Mezinárodní asociace egyptologů.

Protože v mládí „zůstal venku“, do rodné Příbyslavi se dostal až po sametové revoluci.

Řadu let vedl archiv Griffithova ústavu při Oxfordské univerzitě. Nejznámějším Málkovým tématem jsou nálezy z hrobky krále Tutanchamona. Třicet let měl na starosti pozůstalost Howarda Cartera, slavného objevitele hrobky tohoto nejznámějšího krále. Je autorem nejméně 170 publikací a množství odborných článků.

V roce 2007 tak Jaromír Málek

JAROMÍR MÁLEK (* 5. 10. 1943) při jedné z posledních návštěv Příbyslavi v březnu 2007.

Foto: Lenka Kopčáková

uspořádal v rodné Příbyslavi mimořádnou výstavu s názvem „Hrobka krále Tutanchamona vypovídá“ s původními Carterovými fotografiemi, ještě na skleněných destičkách. Představil zde český překlad své výpravné knihy s názvem „Poklad krále Tutanchamona“.

Naše redakce byla při tom a z archi-

vu příležitostně vybíráme zajímavé momenty tehdejšího rozhovoru s Jaromírem Málkem.

Krajan se zúčastnil prací na vykopávkách a epigrafických výzkumech v egyptské Núbii, Abúsiru, Saqqáre a Memfisu.

Právě záhady starého Egypta kdy si zaujaly i studenta z malého městečka na Vysočině. Po absolvování žďárské jedenátiletky byl Jaromír Málek v roce 1960 jedním z prvních absolventů navráceného oboru egyptologie a historie na Filozofické fakultě Karlovy univerzity. Nový Československý egyptologický ústav v Káhiře potřeboval kvalifikované lidi.

Jak vzpomíná, studium nebylo jednoduché, odborná literatura v češtině prakticky neexistovala. Bylo nutné vše studovat v angličtině, francouzštině, a hlavně v němčině. Kromě základních evropských jazyků se egyptolog musel vybavit i egyptskou arabštinou.

Než vše zalila voda...

Již jako student se Jaromír Málek od roku 1963 i s dalšími třemi spolužáky podílel na epigrafickém a

částičně archeologickém průzkumu historického území pod budoucí Asuánskou přehradou na Nilu. Po svém dokončení měla zatopit rozsáhlá památkově významná území někdejší Núbie a nebylo v možnostech Egypta ani Súdánu financovat záchranu ohrožených památek. Egyptská vláda se tedy obrátila na UNESCO s žádostí o pomoc. Na mezinárodní akci na záchranu a dokumentaci památek Núbie nastoupila významná egyptologická pracoviště z celého světa, včetně toho z Československa. Málek a jeho kamarádi se stali součástí české expedice.

„S pomocí UNESCO proběhla ojedinělá záchraná archeologických staveb, včetně chrámového komplexu Philae z ptolémaiovské doby, a Abú Simbel z časů Ramesse II,“ popisoval egyptolog. Stavby chrámů byly rozřezány na velké bloky a znovu postaveny v bezpečné vzdálenosti od vodního díla. Přesun probíhal v letech 1964 až 1968 a stál na tu dobu astronomických 42 milionů dolarů.

Jak Jaromír Málek k vítězí, při této expedici získal nepřenositelné zkušenosti a znalosti staroegyptských památek. (Pokračování na str. 15)